

Hoop doet leven

Beschrijving

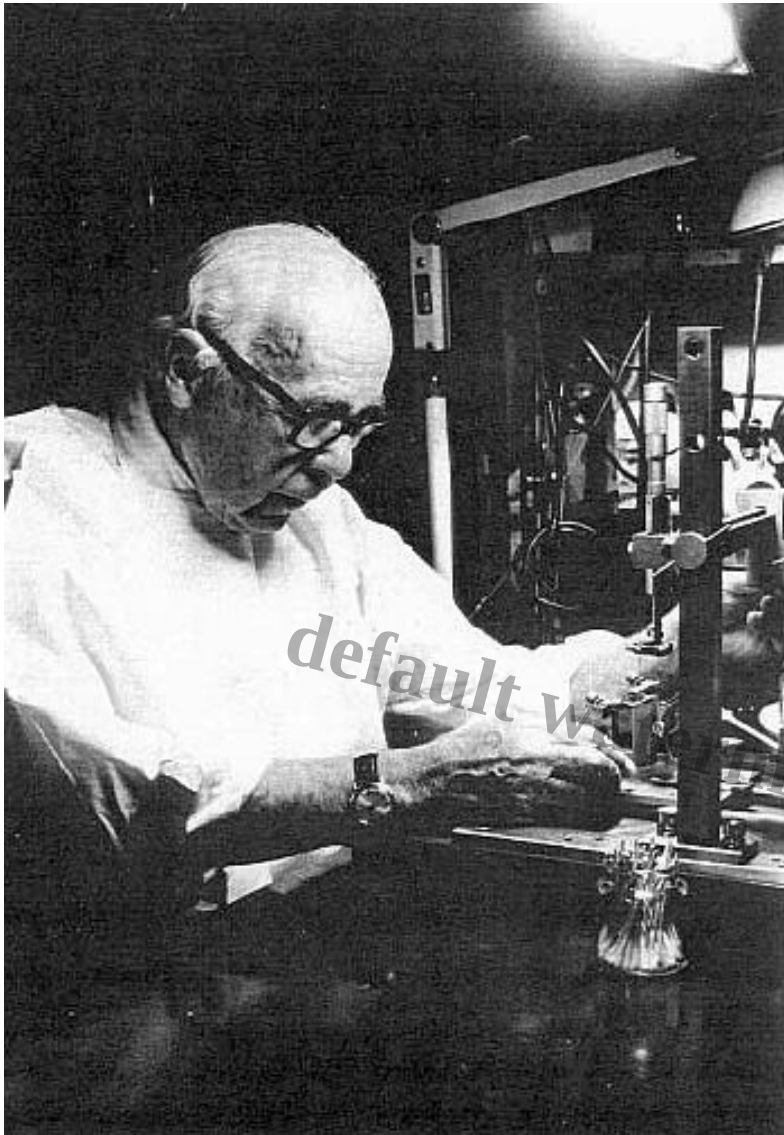
“Vergeet niet dat hoop iets goeds is, Red, misschien wel het beste wat er is, en niets goeds gaat ooit dood.” – Stephen King, *Rita Hayworth en de Shawshank Redemption*.

In 1784 merkte *Benjamin Franklin*, die aan het hoofd stond van een commissie in Frankrijk om de mysterieuze krachten van het mesmerisme te onderzoeken, in het eindrapport van de commissie op: *“Hoop is een essentieel bestanddeel van het menselijk leven.”*

Onderzoek heeft hem gelijk gegeven.

“Als mij wordt gevraagd: Kun je sterven aan een gebroken hart? Ik zeg absoluut, ja, dat kan”, vertelde cardioloog *Ilan Wittstein* van de *Johns Hopkins School of Medicine* in 2012 aan *NBC News*. Wittstein heeft jarenlang onderzoek gedaan naar het gebroken hartsyndroom, dat hij en zijn collega's documenteerden in een veel geciteerd artikel uit 2005.

Zijn bevindingen lopen parallel met andere onderzoeken die moedeloosheid en dood met elkaar in verband hebben gebracht. Onderzoekers in Denemarken en de Verenigde Staten hebben aangetoond dat moeders in de jaren direct na het overlijden van hun kind een veel groter risico lopen om zelf te overlijden. In 2012 ontdekten Zweedse onderzoekers dat het risico op overlijden van patiënten door een hartaanval en beroerte enorm toenam onmiddellijk nadat ze de diagnose kanker hadden gekregen. En de kans op een hartaanval of beroerte nam toe met de ernst van de kankerdiagnose hoe donkerder de toekomst leek, hoe groter het risico op hartdood.

Curt Richter (1894-1988) in zijn laboratorium

Experiment van Curt Richter

Dit onderzoek bouwt in veel opzichten voort op het werk van wijlen Johns Hopkins-professor *Curt Richter*. In de jaren vijftig voerde hij een gruwelijk experiment uit met gedomesticeerde en wilde ratten. Hij nam eerst een dozijn gedomesticeerde ratten, stopte ze in potten die half gevuld waren met water en zag ze verdrinken. Het idee was om de hoeveelheid tijd te meten die ze zwommen voordat ze het opgaven en ten onder gingen. De eerste rat, merkte Richter op, zwom een korte tijd opgewonden rond aan de oppervlakte en dook toen naar de bodem, waar hij begon rond te zwemmen, sluipend langs de glazen wand. Het stierf twee minuten later.

Nog twee van de 12 gedomesticeerde ratten stierven op vrijwel dezelfde manier. Maar interessant genoeg bezweken de negen overgebleven ratten lang niet zo gemakkelijk; ze zwommen dagenlang voordat ze het uiteindelijk opgaven en stierven.

Nu kwamen de wilde ratten, bekend om hun zwemvermogen. Degenen die Richter gebruikte, waren onlangs in de val gelokt en waren fel en agressief. Een voor een liet hij ze in het water vallen. En een voor een verrasten ze hem: binnen enkele minuten nadat ze het water waren ingegaan, stierven ze alle 34.

“Wat doodt deze ratten?” hij vroeg zich af. “Waarom sterven alle woeste, agressieve, wilde ratten onmiddellijk na onderdompeling en slechts een klein aantal van de op dezelfde manier behandelde, tamme, gedomesticeerde ratten?” Het antwoord, kort gezegd: hoop.

“De situatie van deze ratten lijkt nauwelijks een veeleisend gevecht of vlucht – het is eerder een van hopeloosheid”, schreef hij. “[D]e ratten bevinden zich in een situatie waartegen ze geen verdediging hebben – ze lijken letterlijk op te geven.”

Richter paste het experiment vervolgens aan: hij nam andere, vergelijkbare ratten en stopte ze in de pot. Vlak voordat ze naar verwachting zouden sterven, pakte hij ze echter op, hield ze een tijdje vast en legde ze toen weer in het water. “Op deze manier”, schreef hij, “leren de ratten snel dat de situatie niet echt uitzichtloos is.”

Dit kleine intermezzo maakte een enorm verschil. De ratten die een korte uitstel kregen, zwommen veel langer en gingen veel langer mee dan de ratten die alleen werden gelaten. Ze herstelden ook vrijwel onmiddellijk. Toen de ratten voelden dat ze niet veroordeld waren, dat de situatie niet verloren was, dat er misschien een helpende hand klaar stond – kortom, als ze een reden hadden om te blijven zwemmen – dan deden ze dat. Ze gaven niet op en gingen niet ten onder.

“Na het elimineren van hopeloosheid”, schreef Richter, “sterven de ratten niet.”

Er zijn natuurlijk veel verschillen tussen mensen en ratten. Maar één overeenkomst valt op: we hebben allemaal een reden nodig om te blijven zwemmen.

Datum aangemaakt

2023/07/14